

5 MAART 2008. — Besluit van de Waalse Regering betreffende het beheer van de afval uit de gebruikelijke activiteit van de gezinnen en de dekking van de desbetreffende kosten

De Waalse Regering,

Gelet op het decreet van 27 juni 1996 betreffende de afvalstoffen, inzonderheid op artikel 5ter en 21;

Gelet op het advies van de Gewestelijke Commissie voor Afvalstoffen, gegeven op 29 oktober 2007;

Gelet op het advies van de "Conseil supérieur des Villes, Communes et Provinces de la Région wallonne" (Hoge Raad van de Steden, Gemeenten en Provincies van het Waalse Gewest), gegeven op 22 november 2007;

Gelet op het advies van de Inspectie van Financiën, gegeven op 1 oktober 2007;

Gelet op de instemming van de Minister van Begroting, gegeven op 11 oktober 2007;

Gelet op het advies nr. 43.967/4 van de Raad van State, gegeven op 16 januari 2008, overeenkomstig artikel 84, § 1, eerste lid, 1°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State;

Overwegende dat de gemeenten de nodige maatregelen moeten treffen om de inwoners een goede politie ter beschikking te stellen met betrekking tot de verwijdering van afval;

Overwegende dat de inzameling en het beheer van afval uit de gebruikelijke activiteit van de gezinnen een dienstverlening aan de burgers is;

Overwegende dat het type, de kostprijs en de prestatie van deze dienst kunnen verschillen naar gelang van de gemeente;

Overwegende dat voorzien moet worden in een minimale dienstverlening inzake afvalbeheer op het geheel van het Waalse grondgebied;

Overwegende dat deze dienstverlening zowel afvalpreventie, hiërarchie van de afvalverwerkingsmethodes als afschrikken van inciviteiten als doelstelling moet hebben;

Overwegende dat de kostprijs van het afvalbeheer op de burger verhaald moet worden overeenkomstig het beginsel van de vervuiler-betaler;

Overwegende dat de integrale afwenteling van de kosten niet van vandaag op morgen doorgevoerd kan worden op het gevaar af incivieke gedragen te veroorzaken;

Dat talrijke gemeenten de dekking van de kosten slechts gedeeltelijk toepassen door een specifieke tarifiering;

Dat het decreet voorziet in een geleidelijke toepassing van het beginsel;

Overwegende dat het kader van de diensten voor huisafvalbeheer, de bestanddelen van de kostprijs en de modaliteiten inzake afwenteling op de burger vastgelegd moeten worden;

Op de voordracht van de Minister van Landbouw, Landelijke Aangelegenheden, Leefmilieu en Toerisme;

Na beraadslaging,

Besluit :

HOOFDSTUK I. — Algemene beginselen

Artikel 1. § 1. De gemeente organiseert een minimumdienst en bijkomende diensten inzake het beheer van de afval uit de gebruikelijke activiteit van de gezinnen.

Deze diensten worden ingesteld met inachtneming van de doelstellingen inzake afvalpreventie, bestrijding van inciviteiten en transparantie t.o.v. de burgers. De prestaties van de gemeenten inzake openbare gezondheid worden in deze diensten niet inbegrepen.

§ 2. De gemeente wentelt de kostprijs van de terbeschikkingstelling en het gebruik van deze diensten op de gebruiker af volgens de modaliteiten omschreven in dit besluit en met inachtneming van de tarieven bedoeld in het decreet.

Art. 2. Voor de toepassing van dit besluit wordt verstaan onder :

1. decreet : decreet van 27 juni 1996 betreffende de afvalstoffen;
2. grof vuil : alle afval die niet in een vuilzak of -recipiënt van 60 liter kan worden gestopt;
3. gezin : alleenstaande gebruiker of verzameling van verschillende gebruikers die samenwonen;
4. Minister : Minister van Leefmilieu;
5. terugnameplicht : verplichting bedoeld in artikel 8bis van het decreet of in het samenwerkingsakkoord van 30 mei 1996 betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval;
6. dienst : "Office wallon des déchets" (Waalse dienst voor afvalstoffen);
7. bruto huisafval: residuele huisafval na sortering door de gebruikers;
8. PMD : verpakkingsafval bestaande uit plastieke flessen en flesjes, metaalverpakking en drankkartons;
9. bijzondere huisafval : afvalstoffen die in kleine hoeveelheid worden geproduceerd door de gebruikelijke activiteit van de gezinnen en die door het gevaar of de risico's die ze kunnen veroorzaken, op een bijzondere wijze beheerd moeten worden om hun effecten op de volksgezondheid of het milieu te voorkomen of te beperken;
10. minimumdienst : minimumdienst inzake het beheer van afval uit de gebruikelijke activiteit van de gezinnen;
11. gebruiker : afvalproducent die de door de gemeente verleende afvalbeheersdienst geniet.

HOOFDSTUK II. — Afvalbeheersdiensten

Art. 3. § 1. De minimumdienst geeft de gebruikers de mogelijkheid om zich van brutohuisafval te ontdoen en om zich op een selectieve manier, na sortering, van de volgende afvalstoffen te ontdoen :

1. inerte afval;
2. grof huisvuil;
3. afval van elektrische of elektronische uitrustingen, afgekort AEEU;

4. groen- en/of organisch afval;
5. houtafval;
6. papier en karton;
7. PMD's;
8. glas;
9. textiel;
10. metalen;
11. afgewerkte spijsoliën en -vetten;
12. afgewerkte oliën en vetten die niet voor de voeding bestemd zijn;
13. batterijen;
14. de kleine bijzondere huisafval, afgekort BHA;
15. afval van cementasbest;
16. afgedankte banden.

§ 2. De minimumdienst omvat o.a. de volgende dienstverleningen:

1. de toegang tot de punten en centra voor de samenbrenging van huisafval zoals de containerparken en de punten voor vrijwillige toevoer van de gemeente of intercommunale;
2. de terbeschikkingstelling van glasbollen die een sortering per kleur of een gelijkaardige inzameling mogelijk maken;
3. de huis aan huis inzameling van brutohuisafval en, in voorkomend geval, van andere afvalstromen, zoals organisch afval, grof vuil, PMD's, karton;
4. het leveren van een bepaald aantal zakken voor de inzameling van bruto huisafval, of van vignetten die op de zakken voor het verzamelen van deze afval moeten worden aangebracht of het leveren van recipiënten voor het verzamelen van deze afvalstoffen, samen met een bepaald aantal opruiming en/of een bepaald aantal afvalstoffen;
5. de verwerking van de ingezamelde afval in het kader van de minimumdienst.

Het aantal zakken, vignetten of opruiming bedoeld in het vorige lid schommelt naar gelang van de samenstelling van het gezin en wordt vastgelegd zodat de gezinnen bewust worden van hun afvalproductie.

Art. 4. De bijkomende diensten worden op verzoek van de gebruikers verleend. Ze bestaan uit de volgende verplichte diensten :

1. het leveren van bijkomende betaalzakken of -vignetten bovenop de zakken of vignetten die in het kader van de minimumdienst worden geleverd;
2. het ledigen van vuilnisbakken bovenop het aantal en/of hoeveelheid vastgelegd door de minimumdienst;
3. de overeenstemmende diensten inzake inzameling en verwerking.

Elke andere specifieke beheersdienst inzake afval van de gezinnen waarin de gemeente voorziet, zoals het ophalen van afval op verzoek, kan daaraan toegevoegd worden.

Art. 5. Het gemeentelijk reglement bepaalt :

1. de periodiciteit en de inzamelplaatsen per soort ingezamelde afval;
2. de inzamelmodaliteiten zoals huis aan huisinzameling, collectieve containers, de punten voor vrijwillige toevoer of de containerparken;
3. de voorwaarden voor de aanvaarding van de afvalstoffen volgens aard en hoeveelheid;
4. de maatregelen die in voorkomend geval door de gemeente genomen worden om de overtredingen van de bepalingen inzake afvalbeheer te voorkomen en te straffen.

Art. 6. Als de gemeente zich geheel of gedeeltelijk van het afvalbeheer ontdoet t.o.v haar intercommunale, organiseert laatstgenoemde de diensten bedoeld in de artikelen 3 en 4 van dit besluit binnen de perken van deze afstand en geeft ze de gemeente kennis van de noodzakelijke bepalingen voor het opmaken van het gemeentelijk reglement bedoeld in artikel 5.

HOOFDSTUK III. — *Berekening van de bijdragen*

Art. 7. De gemeente bepaalt het bedrag en de modaliteiten van de bijdrage van de gebruikers, met inbegrip van :

1. een bijdrage die de kost van de minimumdienst dekt en rekening houdt met de samenstelling van de gezinnen. Deze bijdrage dekt de kostprijs van het voordeel van de terbeschikkingstelling van de dienst los van zijn gebruik, en het gehele of gedeeltelijke gebruik van deze dienst;
2. de specifieke bijdrage voor elke bijkomende dienst. Per betaaleenheid, zoals de betaalzak of de opgehaalde gewichtseenheid, mag de bijdrage voor dezelfde prestaties niet lager zijn dan die van de minimumdienst. Ze omvat alle bestanddelen van de kostprijs van het afvalbeheer ten laste van de gemeente;
3. de sociale maatregelen;
4. de belasting of heffing die het ophalen van de afval garandeert in geval van achterlating of van een opslag die niet overeenstemt met het gemeentelijk reglement bedoeld in artikel 5.

De bijdrage ten laste van de burger overeenkomstig dit besluit sluit de beheerskost uit die door een derde ten laste wordt genomen in het kader van een terugnameplicht, alsook de kostprijs van het beheer van gelijkgestelde afval.

Art. 8. De bijdrage van de gebruikers wordt berekend op basis van de uitgaven en opbrengsten van het voorlaatste boekjaar, in voorkomend geval aangepast om rekening te houden met de gekende gegevens die de kosten wijzigen overeenkomstig artikel 11, § 2.

De percentages van de dekking van de kosten bedoeld in artikel 1, § 2, van dit besluit worden berekend voor een bepaald boekjaar door de som van de opbrengsten bedoeld in artikel 10, gedeeld door het bedrag van de uitgaven bedoeld in artikel 9, met 100 te vermenigvuldigen.

De gemeente organiseert haar boekhouding zodat de opbrengsten en uitgaven bedoeld in de artikelen 9 en 10 kunnen worden geïdentificeerd.

Als de gemeente een bijdrage ontvangt voor het beheer van de gelijkgestelde afval die ingezameld wordt met de afval uit de gebruikelijke activiteit van de gezinnen en dat de beheerskosten niet kunnen worden geïdentificeerd, worden laatstgenoemde in de uitgavenpost vastgelegd voor hetzelfde bedrag als de overeenstemmende opbrengsten.

Art. 9. § 1. De uitgaven bedoeld in artikel 8 zijn de volgende voor zover zij niet ten laste worden genomen door een terugnameplichtige overeenkomstig artikel 8bis van het decreet :

1. aankoop van de zakken of vignetten bestemd voor de inzameling van de afval;
2. afschrijving van de aankoop of huur van de duobakken of containers;
3. selectieve huis-aan-huisinzameling en verwerking van afval zoals karton, grof vuil, organische afval, groen afval en textiel;
4. inzameling van brutohuisafval, met inbegrip van de personeelskosten en de kosten i.v.m de ophaalvoertuigen;
5. behandeling van de brutohuisafval;
6. beheerskosten van de containerparken en de andere punten voor vrijwillige toevoer, met inbegrip van de personeelskosten en de bezoekspremie's;
7. preventieve acties, met inbegrip van de bevordering van de compostering;
8. het drukken en het versturen van de aanslagbiljetten en kalenders van de inzamelingen voor het hele jaar, met inbegrip van de aanmaningskosten en de verhaalprocedures;
9. bijdragen voor de intercommunale die de afval beheert, met inbegrip van de posten bedoeld in de punten 3 tot 7 als deze verrichtingen aan de intercommunale worden toevertrouwd, overeenkomstig de verdeling vastgelegd in artikel 12;
10. onderhoud en huur van glasbollen;
11. terugbetaling van leningen i.v.m afval;
12. elke dienst die noodzakelijk is voor het gemeentelijk administratief beheer van de afval en de begeleiding van de bevolking inzake afvalbeheer;
13. de kosten van de maatregelen genomen door de provinciegouverneur in geval van tekortkoming van de gemeente.

De uitgaven worden alle inclusief belastingen in aanmerking genomen.

§ 2. De volgende uitgaven kunnen niet in aanmerking worden genomen :

1. behalve als artikel 8, laatste lid, wordt toegepast : aankoop van zakken voor andere bestemmingen dan de gezinnen, zoals de kleinhandel, de scholen of de administraties, huur of aankoop van containers voor andere bestemmingen dan de gezinnen, inzameling en verwerking van andere afval dan die uit de gebruikelijke activiteit van de gezinnen, zoals gemeentelijke afval, achtergelaten afval die buiten de inzamelcircuits van huisafval wordt opgehaald, afval uit begraafplaatsen, wegafval, marktafval of plastic uit de landbouw, en alle andere kosten m.b.t. het beheer van andere afval dan die uit de gebruikelijke activiteit van de gezinnen;

2. sanering van de stortplaatsen;
3. onderhoud van de gemeentelijke groene ruimtes.

Art. 10. De in artikel 8 bedoelde opbrengsten zijn de volgende :

1. ontvangen bijdragen voor de dekking van de minimumdienst;
2. opbrengst van de verkoop van betaalzakken of vignetten;
3. verhuur en verkoop van duobakken en containers;
4. prijs betaald voor het gewicht van de afval en voor het ledigen van de duobakken en de containers niet verrekend in de bijdrage bedoeld in punt 1;
5. heffing voor het ophalen van het grof vuil niet verrekend in de bijdrage bedoeld in punt 1;
6. heffing of belasting op de ophaling van de afval in geval van achterlating of van een opslag die niet overeenstemt met de afval uit de gebruikelijke activiteit van de gezinnen;
7. deel van de belasting op de buitenverblijven met betrekking tot het beheer van huisafval en niet verrekend in de bijdrage bedoeld in punt 1;
8. opbrengst van de verkoop van selectief ingezamelde afval;
9. regionale en provinciale subsidies die rechtstreeks door de gemeente ontvangen worden;
10. elke andere bijdrage die voor de dekking van de minimumdienst wordt ontvangen;
11. premies of vergoedingen ontvangen door de intercommunale in het kader van de terugnameplicht van de huishoudelijke verpakkingsafval;

De volgende opbrengsten kunnen niet in aanmerking worden genomen :

1. belasting op de huis-aan-huis reclamebladen;
2. fiscale ontvangsten van de gemeente vanwege de aanwezigheid van een CET (Centrum voor Technische Ingraving) op haar grondgebied of elke gelijkaardige opbrengst i.v.m. de aanwezigheid van een werktuig voor afvalverwerking op haar grondgebied;
3. opbrengsten uit de inzameling van andere afval dan die uit de gebruikelijke activiteit van de gezinnen.

HOOFDSTUK IV. — Informatieplicht

Art. 11. § 1. De gemeenten geven de Dienst vóór 1 oktober van het jaar dat voorafgaat aan het aanslagjaar kennis van de opbrengsten en uitgaven bedoeld in de artikelen 9 en 10 van dit besluit, en bezorgen hem de regelgeving inzake belasting en heffing of het ontwerp van regelgeving inzake belasting of heffing voor het komende boekjaar om het dekkingspercentage van de kosten voor het aanslagjaar vast te leggen.

Ze maken dezelfde gegevens en het bewijs van de mededeling aan de Dienst, aan de toezichthoudende overheid bedoeld in artikel L-3132-1, § 1, tweede lid, van het Wetboek van de plaatselijke democratie en de decentralisatie over, binnen een termijn die de uitoefening van het goedkeuringstoezicht met betrekking tot het aanslagjaar mogelijk maakt.

Bovendien geven zij de Dienst jaarlijks kennis van de gegevens m.b.t. de afvalbeheersdiensten opgericht ter uitvoering van dit besluit, alsook de maatregelen ter informatie van de bevolking en hun reglement met betrekking tot het afvalbeheer.

§ 2. De ontvanger kopieert de gegevens van de tarifiering op de modellen die samen door de Minister van Leefmilieu en de Minister van Binnenlandse Aangelegenheden worden bepaald op grond van de gemeenterekeningen betreffende het vorige boekjaar. Het model van aangifte laat toe om de significante wijzigingen die tijdens een aanslagjaar gebeuren in te schrijven, enerzijds, in de afvalbeheerswijzen, met de verwachte gevolgen op de berekening van de opbrengsten en de uitgaven en het dekkingspercentage, en, anderzijds, in de budgettaire vooruitzichten betreffende de bijdragen i.v.m. de minimumdienst en de bijkomende diensten.

§ 3. De provinciegouverneurs geven de Dienst jaarlijks kennis van de eventuele maatregelen die genomen worden overeenkomstig artikel 21, § 4, van het decreet, alsook van de overeenstemmende opbrengsten en uitgaven bedoeld in de artikelen 9 en 10 van dit besluit.

Art. 12. § 1. De intercommunales bezorgen de bediende gemeenten uiterlijk 30 juni van het boekjaar waarin de gemeentebegrotingen vastgelegd worden, de reële afvalbeheerskosten van het vorige boekjaar, de ontvangsten of verwachte subsidies betreffende het vorige boekjaar en de uitgaven die door de terugnameplichtigen ten laste worden genomen.

Deze kosten worden per verleende dienst en per kanaal verdeeld. Ze onderscheiden op zijn minst de volgende kosten :

1. de kost van de acties inzake preventie en sensibilisering;
2. de kost van de ophaling van de afval uit de betrokken gemeente;
3. de afschrijvingslasten en de financiële kosten betreffende de investeringen en de werkingskosten van de centra voor afvalverzameling-sortering, zoals de containerparken en de punten voor vrijwillige toevoer;
4. de afschrijvingslasten en de financiële kosten betreffende de investeringen en de werkingskosten van de installaties voor afvaloverdracht, als ze niet in de kosten voor inzameling of verwerking worden opgenomen
5. de afschrijvingslasten en de financiële kosten betreffende de investeringen en de werkingskosten van de installaties voor sortering en voorbehandeling;
6. de afschrijvingslasten en de financiële kosten betreffende de investeringen en de werkingskosten van de installaties voor de valorisatie;
7. de afschrijvingslasten en de financiële kosten betreffende de investeringen en de werkingskosten van de installaties voor de wegwerking.

§ 2. De financiële bijdrage van de verbruikers voortvloeiend uit de toepassing van de terugnameplicht in de vorm van kosten per ton en kosten per inwoner wordt uiterlijk 30 juni van het boekjaar waarin de gemeentebegrotingen vastgelegd worden, door de Dienst ter inzage gelegd van of meegedeeld aan de gemeenten. De terugnameplichtigen bezorgen de Dienst de gegevens die daartoe nodig zijn.

Art. 13. Vanaf 2009 voegen de gemeenten bij het aanslagbiljet betreffende de tarifiering van de afvalbeheersdiensten een toelichtende nota opgemaakt naar het model in bijlage 2. Dit model kan door de Minister bijgestuurd worden. De toelichtende nota bevat op zijn minst de gegevens die nader bepaald worden in bijlage 1. Ze vermeldt de financiële bijdrage van de verbruikers voortvloeiend uit de toepassing van de terugnameplicht op grond van de gegevens meegedeeld door de terugnameplichtigen aan de Dienst.

HOOFDSTUK V. — Overgangs- en slotbepalingen

Art. 14. Dit besluit heeft uitwerking op 1 januari 2008, met uitzondering van de bepalingen van artikel 3, § 1, betreffende textielafval en afval van cementasbest, die op 1 juli 2008 in werking treden en de bepalingen van artikel 3, § 2, 4, die op 1 januari 2009 in werking treden.

Voor het jaar 2008 en in afwijking van hoofdstuk III en artikel 11, wordt het percentage van de dekking van de kost bedoeld in artikel 1 berekend en aangegeven d.m.v. het formulier opgemaakt door de Dienst om de uitvoering van artikel 6, 7°, van het decreet van 25 juli 1991 betreffende de afvalbelasting in het Waalse Gewest te garanderen.

Voor het aanslagjaar 2009 zullen de gemeentelijke kosten in de toelichtende nota bedoeld in artikel 13 gegrond zijn op de kosten van het boekjaar 2007 of, bij gebrek aan boekhoudkundige gegevens, op de kosten van het eerste semester 2008.

Art. 15. De Minister van Leefmilieu en de Minister van Binnenlandse Aangelegenheden zijn, ieder wat hem betreft, belast met de uitvoering van dit besluit.

Namen, 5 maart 2008.

De Minister-President,
R. DEMOTTE

De Minister van Landbouw, Landelijke Aangelegenheden, Leefmilieu en Toerisme,
B. LUTGEN